

Kinh “Nguyên Nhân Suy Đồi”

(*Parabhava Sutta*)

Những Điều Làm Sa Sút Một Con Người

“Tôi nghe như vậy:

“Có một lần khi Đức Thế Tôn đang lưu trú tại tu viện Kỳ-Viên do ngài Anathapindika (Cấp-Cô-Độc) xây ở Khu Rừng Kỳ-Đà, gần thành Sāvatti (Xá-vệ). Lúc bấy giờ đã quá nửa khuya, một thiên thần với hào quang rạng rỡ, chiếu sáng cả Khu Rừng Kỳ-Đà, diện kiến Đức Thế Tôn, đến gần và trang nghiêm đánh lễ Người rồi đứng qua một bên. Sau khi đứng qua một bên, vị thiên thần đó thưa với Đức Phật bằng những vần kệ như sau:

Thiên Thần:

Con đến đây xin thưa nhiều câu hỏi với Đức Thế Tôn
Chúng con muốn hỏi về sự sa sút suy đồi của con người
Cầu xin Đức Cồ-Đàm (Gotama) chỉ cho chúng con
Những nguyên nhân dẫn đến sự suy đồi!

Đức Phật:

Dễ thấy người tiến bộ
Dễ thấy người suy đồi
Người yêu mến Giáo Pháp (Dhamma) [1],
thì sẽ luôn tiến bộ
Người không trọng Giáo Pháp,

thì sẽ luôn suy đồi.

Thiên Thần:

Vậy chúng con đã học
Và thấy được điều này:
Đây nguyên nhân thứ nhất
Xin Ngài dạy chúng con
Đâu nguyên nhân thứ hai.[2]

Đức Phật:

Gần gũi với kẻ xấu
Xa lánh người đức hạnh
Chỉ mê thích thói hư,
của kẻ xấu, kẻ ác
Là nguyên nhân thứ hai,
làm người đó suy đồi.

Thích ngủ ngày, thức đêm
Thích đàn đúm, đông người
Luôn uể oải, lười biếng,
và lại hay bốc đồng
Là nguyên nhân thứ ba,
làm người đó suy đồi.

Dù ăn nên làm ra
Không chăm lo cha mẹ
Già yếu vào cuối đời
Là nguyên nhân thứ tư,
làm người đó suy đồi.

Lừa dối người tu hành
Gạt gẫm Bà-la-môn,

những ân sĩ, khất sĩ
Là nguyên nhân thứ năm,
làm người đó suy đồi.

Nhiều của cải, vàng bạc
Gạo lúa thức ăn đầy
Nhưng hưởng thụ một mình
Là nguyên nhân thứ sáu,
làm người đó suy đồi.

Tự hào về tổ tiên,
Về dòng tộc, giàu có
Nhưng khinh rẻ người thân
Là nguyên nhân thứ bảy
làm người đó suy đồi.

Kẻ trác táng, rượu chè
Kẻ cờ bạc, cá độ
Làm một phung phí mười
Là nguyên nhân thứ tám,
làm người đó suy đồi.

Không hài lòng vợ mình
Đi lại với gái điếm
Tà dâm với vợ người
Là nguyên nhân thứ chín,
làm người đó suy đồi.

Người tuổi đã xế già
Lấy gái trẻ làm vợ
Rồi mất ngủ vì ghen
Là nguyên nhân thứ mười,

làm người đó suy đồi.

Tự ti đặt mình dưới
‘Một phụ nữ hay nam
hay ăn nhậu, phung phí’
Là nguyên nhân mười một,
làm người đó suy đồi.

Thuộc dòng dõi cao quý
Tài ít, tham vọng nhiều
Mưu nắm quyền lãnh tụ
Là nguyên nhân mười hai,
làm người đó suy đồi.
Thấy rõ những nguyên nhân
Làm suy đồi con người,
trong thế gian ô trọc
Bậc thánh hiền thấu suốt
Nên chọn đường an lạc
Đến phúc lành, hạnh phúc.

(“*Kinh Tập*”, **I.6**, thuộc “*Tiểu Bộ Kinh*”)¹

¹ Hòa thượng Narada Thera dịch từ tiếng Pali
Bản dịch tiếng Việt: Lê Kim Kha

■ Hòa thượng Narada Thera chú giải về kinh này:

Trong khi Kinh “Điềm Lành” nêu ra những cách thức và những điều kiện mang lại phúc lành và tiến bộ cho con người, thì “**Kinh Nguyên Nhân Suy Sụp**” (Parabhava Sutta) này, ngược lại, chỉ ra những điều là nguyên nhân làm một con người suy sụp, sa sút về đời sống vật chất và đạo đức. Những người để cho mình bị dính hay lún sâu vào những nguyên nhân tiêu cực này thì cũng đã tự bít kín con đường dẫn đến đời sống hạnh phúc về vật chất và tâm linh của mình và đánh mất phần “người” (nhân) trong chữ “con người”. Ngược lại, những ai sống tỉnh giác, chú tâm vượt qua những điều ô trược đó thì cùng đi đến từng bước của 38 phúc lành cao nhất mà Đức Phật đã khuyên dạy trong Kinh “Điềm Lành”.

■ Chú Thích:

[1] Như đã nói trong quyển sách này, cũng như trong rất nhiều kinh điển và luận giảng khác, chữ “giáo pháp” hay “pháp” (dhamma) mà Đức Phật dùng luôn có nghĩa là những chân lý, những lẽ thật về con người và thế gian, bao gồm cả những đạo lý, luân thường, những quy luật tự nhiên, nhân quả..., tất cả đều được giảng dạy cặn kẽ bởi Đức Phật, nên giáo pháp (dhamma) dĩ nhiên cũng chính là giáo lý của Đức Phật, là Phật Pháp (Buddha Sansana).

[2] Trong bản dịch tiếng Anh của Hòa thượng Narada Thera không đếm từ sau “nguyên nhân thứ hai”. Tuy nhiên, trong chú thích của ngài có ghi rõ là nguyên bản đếm đến đến mười hai. Bản dịch tiếng Việt cũng đếm đủ từ “thứ nhất cho đến...thứ mười hai”, như nhiều bản dịch trước đây. Điều đó cũng giúp cho bạn đọc nhận rõ những “nguyên nhân” Phật đã dạy trong bài kinh này.